

جلسه دهم

مسئله پنجم: منع اجداد از ارث با وجود والدین

۱. اجداد متوفی با بودن پدر و مادر او یا یکی از آنها (یا کسی که در طبقه آنها یعنی طبقه اول است) ارث نمی‌برند.

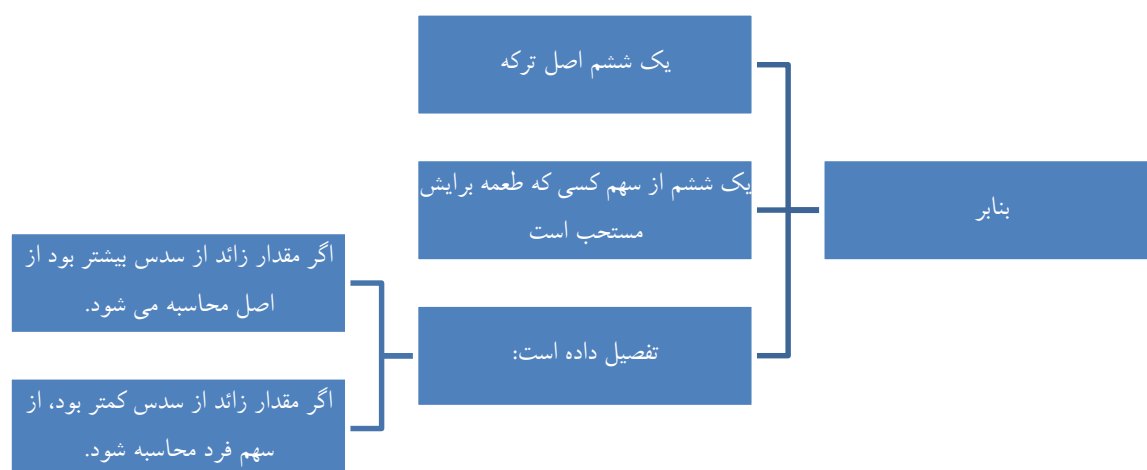
۲. اما بر پدر و مادر متوفی مستحب است که اگر برای آنها علاوه بر یک ششم سهمشان، یک ششم یا بیشتر زیاد بیاید، یک ششم آن زائد را به جد و جده متوفی ببخشند. (به این مقداری که مستحب است که به آنها بدهند طعمه می‌گویند).

۳. بنابر قول ابن جنید، همین که ارث والدین از یک ششم بیشتر شود، مستحب است زائد را به جد یا جده بدهند.

۴. ثمره قول: در جائی که وراثت عبارت باشند از پدر و مادر و یک دختر (دوتا یک ششم و یک یک دوم) یا یکی از والدین و دختران (یک ششم و دو سوم)، آنچه باقی می‌ماند کمتر از یک ششم است.

بنابر نظر مصنف دیگر طعمه مستحب نیست، اما بنابر نظر ابن جنید طعمه باز هم مستحب است.

۵. یک ششم طعمه را از بنابر چه چیزی محاسبه می‌کنند؟

۶. طعمه تنها بر کسی مستحب است که بیش از یک ششم به او ارث رسیده باشد، اما مانند مادری که به خاطر اخوه محجوب شده است، طعمه بر او مستحب نیست.

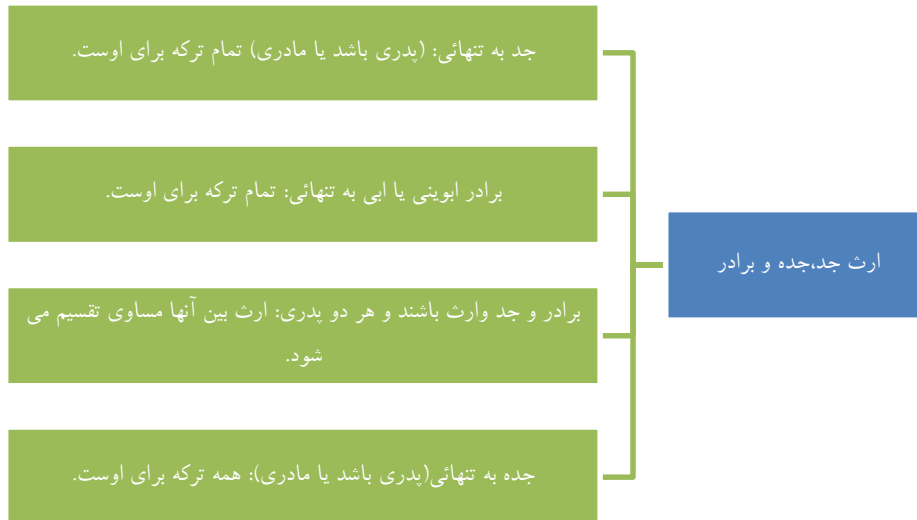
۷. استحباب طعمه تنها برای والدین میت است و برای فرزندان مستحب نیست که به اجداد چیزی بدهند.

۸. اگر یکی از دو جد زنده نباشد، فقط به یکی طعمه می رسد و اگر هر دو زنده باشند، به طور مساوی بین آنها تقسیم می شود.

میراث اجداد و اخوة

مسئله اول:

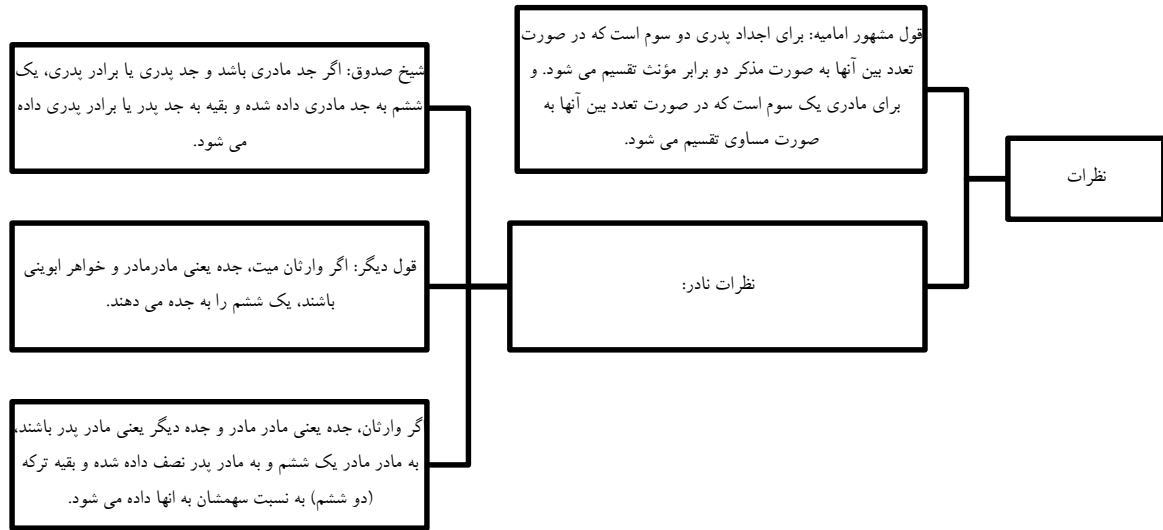
۱. ارث جد، جده و برادر

۲. ارث میت در این صورت :

- أ. جد پدری یا جده پدری با جد مادری یا جده مادری
- ب. جد پدری و جده پدری با جد مادری یا جده مادری
- ج. جد پدری و مادری با هر دو جد مادری.
- د.

در تقسیم ارث آنها اختلاف نظر است. به طور کلی می توان دو نظر ترسیم کرد:

۳. نظر شهید ثانی همان قول مشهور امامیه است.

مسئله دوم:

۱. ارث یک خواهر ابوینی یا یک خواهر ابی: یک دوم به فرض و بقیه به عنوان رد مال به او داده می شود.
۲. دو خواهر ابوینی و بیشتر: دو سوم به فرض و بقیه به عنوان رد به آنها داده می شود.
۳. برادران یا خواهران ابوینی، یا ابی (در صورت نبود خویشاوندان ابوینی): همه ترکه بین آنها به نسبتی که مذکر دو برابر مؤنث برسد، تقسیم می شود.

مسئله سوم:

۱. ارث یک خواهر یا یک برادر امی: یک ششم به فرض و بقیه به رد به او داده می شود. (البته اگر وارث دیگری در طبقه او نباشد).
۲. چند خواهر و برادر امی: یک سوم به فرض و بقیه به عنوان رد به آنها داده می شود. مذکر و مؤنث اینجا مطرح نیست و به طور مساوی تقسیم صورت می پذیرد.